

[Udenrigsministeren.]

til tiden; for det er virkelig meget betydningsfuldt for os, at vi erkender virkeligheden, således som den er.

Overfor det ærede medlem hr. Stegger Nielsen vil jeg gerne bekræfte, at den øverstkommanderendes beføjelser i fredstid er af rådgivende karakter. Den øverstkommanderende kan ikke træffe bestemmelser. Han kan gøre henstillinger med hensyn til styrkernes træning og udrustning og andre forhold isamarbejde med de pågældende landes militære autoriteter, men beslutningerne træffes af de pågældende regeringer.

Jeg har allerede svaret på noget af det, som det ærede medlem hr. P. N. Petersen (Røjle) fremførte. Hvis jeg er kommet til at bruge lidt stærke udtryk, beder jeg ham tilgive mig. Det er kun, fordi denne sag ligger mig så overmåde stærkt på sinde, at jeg meget gerne vil have alle demokratiske partier samlet omkring den udenrigspolitik, som nu engang er blevet landets. Jeg har meget vanskeligt ved at forstå, at det ærede medlem siger, at tilslutningen til Atlantpagten var et stort fejlgreb, når det ærede medlem i samme åndedræt gør den indrømmelse med hensyn til Atlantpagten, at den utvivlsomt havde en præventiv virkning. Ja, ærede medlem, men hvorledes opstår den præventive virkning? Den præventive virkning opstår derved, at alle stater går sammen om at sige til en eventuel angriber: angriber du en af os, vil du samtidig være i krig med os alle. Du må forstå, at det, som Hitler regnede med, at han kunne overvinde staterne en for en — og hvor nær var Hitler ikke ved at nå sit mål! —, vil du ikke kunne regne med, for fra det øjeblik, du foretager et angreb, vil du være i krig ikke blot med det land — antagelig et lille, svagt land —, du angriber, men du vil være i krig med hele Vesteuropa, med Amerika, med De Forenede Nationer, med Canada. Du vil have hele den store vestlige, demokratiske verdens samlede ressourcer imod dig, du vil have en befolkningmængde på 300—400 millioner mennesker imod dig, du vil have hele den moderne vestlige industrialisme imod dig, dens vældige produktive kraft, hele dens teknik, hele dens højt udviklede menneskemængde imod dig. Deri består den præventive virkning. Det, Hitler havde lov til at se bort fra: Amerikas indtræden i krigen og andre staters indtræden i krigen, kan en eventuel angriber ikke se bort fra i dag. Han må vide, at således er nu engang vilkårene, og vi håber, at den kendsgerning vil overbevise alle magter i verden om, at krig ikke kan betale sig.

Vi har kun den ene vej frem, forhandlingens, forståelsens, sammenholdets og tolerancens vej; det er den, som er demokratiernes vej. Men hvordan vil det gå, hvis alle stater ræsonnerer på den måde, som det ærede medlem anbefaler Danmark at ræsonnerer på, og siger: lad andre danne Atlantpagten, vi vil ikke være med? Vi ligger tilfældigvis lidt udsat. Der er også andre lande, der ligger udsat. Norge har en grænse mod øst og ligger også på et strategisk vigtigt punkt. Alle lande i Vesteuropa ligger på afgørende og farlige punkter, hvad verdenshistorien har vist; det er der, de største kampe og krige er blevet ført. Hvordan man vil bedømme den ene eller den anden stats stilling, kommer ganske an på, hvordan man ser på disse ting. Givet er det, at det ærede medlem har ret i, at Danmark ligger på en udsat post, men tænk, hvis alle ræsonnerede på den måde, hvor blev så den præventive virkning af? Alle kan finde undskyldninger, een ligger på en udsat post, en anden har lidt meget under krigen og må samle sine økonomiske kræfter om genopbygningen; andre har mistet en så stor del af ungdommen, at man ikke kan regne med, at den påny vil gå ind i en krig. Årsager, undskyldninger, grunde kan alle finde, men hvor bliver den præventive virkning af, alt det, som det ærede medlem efter min mening med rette anerkender? Og måske er det sådan, at Danmarks stilling just er af betydning, fordi vi ligger, som vi ligger, og derfor ikke bør isolere os, men må forstå, at her gælder det en stor fælles indsats.

Jeg mener altså, at det ærede medlems ræsonnement ud fra det ærede medlems eget udgangspunkt, nemlig værdien af, den forebyggende betydning af Atlantpagten, er helt forkert; hvis han anerkender den præventive betydning, kan han ikke betegne det som et fejlgreb, at Danmark har tiltrådt Atlantpagten, for just ved at tiltræde Atlantpagten var Danmark med til at skabe den forebyggende virkning, som det ærede medlem lægger så stor vægt på.

Det er ikke rigtigt, når det ærede medlem siger, at vi ikke selv bestemmer, om vi vil gå i krig, og at vi ikke selv bestemmer over vore militære enheder. Vi underskrev traktaten ud fra en ganske bestemt opfattelse af, hvad der er rigtigt og forkert, men det er klart, at vi også ud fra traktatens ordlyd i den givne situation har ret til at bedømme det angreb, der måtte finde sted, og derefter tage vor beslutning om, hvorvidt vi skal yde militær bistand, eller vi ikke skal det. Med hensyn til vore troppestyrkes anvendelse